

## ***Even uw aandacht...***

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.*

*Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.*

*Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.*

*Veel leesplezier!*



BRAAKLAND

Psychologisch toneelspel in twee bedrijven

door

Ronny Verheyen

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1996

Nr. 2364

## OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VEERTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.  
Aarlenstraat 75-77  
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

*Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.*

*Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.*

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"  
Postbus 363  
1800 AJ Alkmaar.

Wettelijk depot D/1996/220/58  
ISBN 90-385-0469-1

cop. 1996 Toneelfonds J. Janssens/Ronny Verheyen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

## G E G E V E N S

### 1/ Rolverdeling

---

De leeftijden die zijn opgegeven zijn de leeftijden op 15 mei 1995. Men dient wel rekening te houden dat de acteurs fysiek passen in de flashbacks. De eerste Flashback staat als laatste vermeld bij de acteur.

- Guido Leenders** : 28 jaar - heeft psychiatrie gestudeerd maar droomt van een bestaan als schilder. (blijft in de Flashbacks 28 jaar)
- Thomas** : 17 jaar - opgelet : zijn ware naam is Ronald maar vermits zijn moeder hem Thomas is gaan noemen wordt dit personage gemakelijkheidshalve als Thomas vermeld. Uitzonderlijk - wanneer de naam werkelijk verband houdt met de reden van verwisseling van naam - wordt hij als Ronald in de tussenhaakjes vermeld. (speelt als volwassen acteur tot in Flashbacks tot 1989 - hij is dan 10 of 11 jaar speelt deze dan ook werkelijk als kind )
- Ann** : 21 jaar - vriendin en later vrouw van Guido. (blijft in de Flashbacks 21 jaar.)
- Herman** : 50 jaar - vader van Ann. (eerste Flashback is 1993)
- Magda** : 48 jaar - moeder van Ann (eerste Flashback is 1993)
- Greet** : 25 jaar - zuster van Ann. (geen Flashbacks)
- Roger** : 32 jaar - echtgenoot van Greet. Directeur van een psychiatrische van een psychiatrische instelling. (geen Flashbacks)
- Armand Ghijsen** : 60 jaar - directeur van een psychiatrische instelling. ( heeft 1 Flashback uit 1979 - maar speelt dit als 60 jarige - dus fysiek geen probleem.
- Maria** : 62 jaar - wordt in het stuk steeds als Moeder aangeduid. Daar zij de spil is in de tweede plot, is het moeilijk om hier haar relatie tot de andere acteurs te geven. (haar eerste Flashback gaat tot 1989 - zij is dus 55 - Samen met Thomas is zij eigenlijk de enige die in de Flashbacks de juiste leeftijden moeten spelen )
- Rosanne** : 31 jaar - Ook hier is het moeilijk om de relatie tot de andere acteurs vrij te geven om het verhaal bij voorbaat niet te verraden. Zij is een mollige, niet te mooie vrouw waaronder ze lijdt.
- Leo** : 55 jaar - psychiatrische patiënt. Fysiek is hij erg sterk. ( hij is in de Flashbacks steeds 55 jaar.
- Michel** : 65 jaar - Psychiatrische patiënt - ( Is in de Flashbacks steeds 65 )
- Theo** : 48 jaar - Psychiatrische patiënt - ( Is in de Flashbacks steeds 48 )
- Thomas 1** : 17 jaar op het moment van zijn overlijden. Het is de oudere broer van Thomas (Ronald ) Dit kan tevens door Ronald zelf gespeeld worden daar we Thomas 1 enkel in vrij duistere omstandigheden zien vermoord worden.

### 2/ Tijden en locaties.

---

De werking met Flashbacks kan bij een eerste lezing verwarring doen ontstaan daar er niets in de tekst verwijst naar de periode. Het zijn de gebeurtenissen die tellen. Als gids bij de lezing vindt u hierbij de volledige structuur van wat en wanneer in welke scène gebeurt. het zal duidelijk één van de taken van de

regisseur zijn om door middel van licht, muziek of andere theatrale middelen de tijdseenheden en plaatsen duidelijk te schetsen tegenover het publiek.

Scene	pag.	Wanneer en wat	Locatie
Proloog	1	1989 - Goede vrijdag = de moord op Thomas 1	plateau 4 - heuvel
Scene 1	1-2	monoloog waar een mix van tijden en onderwerpen vermengd zijn. - de geboorte van Guido's zoon op 10 mei 1995 - de mystieke droom van Guido die aanvangt kort na het vernemen van de zwangerschap van Ann. - het moment van de vertelling door Guido. Daar hij het verhaal in de verleden tijd vertelt moeten we aannemen dat dit ten vroegste op 15-5-1995 is.	lichtpunt Guido.
Scène 2	2-6	Vertelmoment op 15-5-1995  informereren van de ouders van het zwanger zijn van Ann. Okt. 1994	lichtpunt Guido  plateau 3 thuis bij Guido.
	6-8	Organisatie van het huwelijk tijdens de volgende maanden.	lichtpunt Guido.
Scène 3	8-10	11-5-1995 dag na de geboorte	plateau 4 - kantoor Ghijzen
Scène 4	10-12	11-5-1995 sluit aan bij scène 3	plateau 2 - patiëntenkamer
FB1	12-14	Grote vakantie 1989	plateau 1 - Thuis Thomas
Scène 5	16-17	vertelmoment = 15-5-1995	lichtpunt Guido.
Scène 6	17-22	11-5-1995 sluit aan bij scène 4	plateau 2 - patiëntenkamer
FB2	18-22	Goede Vrijdag 1989 - het weggaan naar de stad	plateau 1 - Thuis Thomas Avant scène en overgang naar het einde van de scène naar patiëntenkamer.
Scène 7	22-24	11-5-1995 avond. - verhaal wat er die nacht volgt	plateau 1 - Hospitaal lichtpunt Guido.

<b>Scène 8</b>	<b>24-25</b>	<b>12 mei 1995 morgen</b>	<b>plateau 2 - patiëntenkamer</b>
<b>FB3</b>	<b>25-32</b>	<b>Witte donderdagavond 1995</b>	<b>plateau 1 - kerk Avant Scène : onderweg plateau 1 : Rosanne Thuis</b>
	<b>32-33</b>	<b>12 mei 1995</b>	<b>plateau 2 - patiëntenkamer</b>
<b>Scène 9</b>	<b>33-34</b>	<b>12 mei 1995 - morgen</b>	<b>lichtpunt Guido</b>
<b>Scène 10</b>	<b>34-35</b>	<b>aansluitend op FB3</b>	<b>plateau 4 - electrocutie kamer.</b>
<b>FB4</b>	<b>36-37</b>	<b>De morgen van Goede Vrijdag 1994</b>	<b>plateau 4 - electrokutie kamer</b>
		<b>Opgelet : in Scène 10 wordt met tijd en plaats gespeeld. De handeling (de electroshocks op Guido) spelen zich af op 12 mei 1995. De inhoud van de scène ( de brief die geschreven moet worden speelt zich af op Goede Vrijdag 1995.</b>	
<b>Scène 11</b>	<b>37- 40</b>	<b>12-5-1995</b>	<b>plateau 3 - Guido Thuis.</b>
<b>P A U Z E</b>			
<b>Scène 12</b>	<b>41</b>	<b>februari 1995</b>	<b>plateau 3 - Guido Thuis</b>
	<b>42</b>	<b>zomer 1993 - bij elkaar wonen Ann en Guido.</b>	<b>lichtpunt Guido.</b>
	<b>42-43</b>	<b>februari 1995</b>	<b>plateau 3 - Guido Thuis</b>
	<b>43</b>	<b>13 mei 1995</b>	<b>plateau 1 - hospitaalkamer</b>
<b>Scène 13</b>	<b>44-46</b>	<b>13 mei 1995 aansluitend op 12</b>	<b>plateau 3 - Guido Thuis</b>
<b>Scène 14</b>	<b>46-47</b>	<b>13 mei 1995 vooravond</b>	<b>plateau 2 - patiëntenkamer</b>
<b>Vervolg</b>			
<b>FB2</b>	<b>47-49</b>	<b>Goede Vrijdag 1989 vervolg van Flashback 2 op blz. 22</b>	<b>Avant Scène : stad.</b>
<b>Scène 15</b>	<b>49-51</b>	<b>14 mei 1995 - morgen</b>	<b>plateau 4 - bureel Ghijsen</b>
<b>Scène 16</b>	<b>51-55</b>	<b>14 mei 1995 - middag</b>	<b>plateau 1 - hospitaalkamer</b>

Scène 17	56	Vertelmoment = 15 mei 1995	lichtpunt Guido
FB5	56-59	15 mei 1995 - HIER KOMEN BEIDE VERHALEN SAMEN	plateau 1 - aan de zee
FB6	60-61	Verwekking van Ronald - 1979	simultaan plateau 1 aan de zee en plateau 4 bureel van Ghijsen.
FB5	62-65	15 mei 1995 vervolg van FLB 5	plateau 1 aan de zee
Scène 18	65-67	15 mei 1995	plateau 3 - Thuis Guido. en simultaan plateau 4 als duin.
Scène 19	67-68	15 mei 1995	plateau 3 - Thuis Guido.
Scène 20	68-72	15 mei 1995	simultaan plateau 4 als duin en plateau 2 als patiëntenkamer
Epiloog	72	15 mei - Vertelmoment waarnaar eerder reeds werd verwezen.	lichtpunt Guido

### 3/ Decor

Het decor moet zo eenvoudig mogelijk zijn. Alle meubilair tot het strikt minimale beperken. Er dient zeker geen realiteit te worden nagestreefd. Het decor moet vooral uit licht en muziek bestaan om de locaties en de perioden te duiden. Dus eigenlijk naar steeds weerkomende elementen zoeken voor zelfde locaties en opeenvolgende scènes en flashbacks. Wat we wel nodig hebben zijn 4 plateaus :

**plateau 1 :** Beviindt zich cour vooraan ongeveer 1.5 meter achter de doekopening en heeft een hoogte van een 75 centimeter. Er leiden vanaf de vloer oplopen of trapjes naar dit plateau. We moeten via de zijkant cour weg kunnen op dezelfde hoogte daar op dit plateau verschillende locaties gesitueerd worden en er bijgevolg verschillende meubels dienen geplaatst te worden. (weer zo eenvoudig mogelijk)

**plateau 2 :** Ligt op de vloer tussen plateau 1 en 3 en het stelt steeds de patiënten kamer voor. Bij patiëntenkamer stel ik me geen reële ziekenhuis-kamer voor. Dit zou een samenraapsel van allerlei afval dienen te zijn. Naar mijn gevoel zijn de patiënten niet echt patiënten, maar eerder een samenshooling van marginalen. Het zou de sfeer moeten uitstralen van mensen die hokken in tunnels, in de

metro, onder autostrades..... De meubels zijn een tafel, 4 stoelen en 4 bedden van klein van formaat.

**plateau 3 :** Is de evenknie van plateau 1. Het verschil is echter dat op dit plateau geen veranderingen naar andere locaties dienen te gebeuren. Het is de huiskamer van Guido en Ann. Daar deze scènes een meer realistische inhoud hebben, kunnen hier in het decor op een voorzichtige manier meer realistische accenten gelegd worden.

**plateau 4 :** Dit is de hoogste plateau (ongeveer 2 meter hoog ) en ligt achter plateau 2. Dit plateau heeft 2 functies.

A/ Als bureel van Ghijsen.

B/ Als hoger gelegen plaats. In het stuk vormen zandhopen, duinen, heuvels, bergen enz.... een steeds weerkomend element. Ook deze functie vervult dit plateau.

Om niet te hoeven te veranderen van bureel Ghijsen naar de heuvelfuncties, kan men dit plateau doortrekken achter plateaus 1 en 3. Men moet dan wel opletten dat van de heuvel kan gevallen worden in de patiëntenkamer.

Verder wordt er gebruik gemaakt van de avant-scène, die de functie heeft van alle buitenhuisscènes (met uitzondering van de scène aan de zee). Hier spelen zich de flashbacks af wanneer Moeder en Thomas naar de stad gaan en wanneer Rosanne en Thomas van de kerk naar het huis van Rosanne gaan. Hier zijn geen decorische elementen vereist.

2 lichtpunten op de avant scène kunnen als corelement beschouwd worden. Het zijn de lichtpunten waarin Guido zijn verhaal doet. Dit zou met 1 lichtpunt kunnen, maar ik verkies er 2 daar hij soms zeer vlug uit scènes op plateau 1-2-3 over moet stappen naar het lichtpunt en in sommige gevallen vrees ik dat de afstand van zijn scène naar het lichtpunt te groot zou kunnen zijn en op die manier het tempo zou breken. Anderzijds werkt 1 lichtpunt wel duidelijker. De keuze hiervoor is aan de regisseur.

In ieder geval zou ik opletten met het reëel en decorisch gebruiken van symbolische elementen als kruisen, kerkransen e.d. - zaken die verwijzen naar het kerkelijk karakter. Wanneer deze zeer vaag in licht worden verwerkt kan het, maar zeker niet tastbaar.

#### 4/ Licht en Muziek

---

Zoals reeds vermeld vormen licht en muziek een belangrijk hulpmiddel om de locaties en periodes aan te duiden. Daar vooral de plateaus 1 en 4 aan de meeste veranderingen onderworpen zijn, dient er wat belichting betreft steeds een andere belichting te worden voorzien (kleur, intensiteit, invalshoek) die dan steeds opnieuw terug keert wanneer de locatie opnieuw gebruikt wordt of wanneer de periode aansluit. Om het element van de flashbacks duidelijk over te laten komen zou kunnen gewerkt worden met een tegenbelichting met vleggobo's die gekleurde (afhankelijk van de periode) vlekken op de vloer aftekenen. Deze vlekken dienen dan niet geconcentreerd te worden op het betref-



fende plateau waar gespeeld wordt, maar kunnen doorvallen naar de avant-scène zodat een ietwat bevreemdende sfeer wordt gecreëerd. Ik denk hier aan kleuren zoals purper, indigo, donkerblauw, in ieder geval donkere kleuren en kleuren die het kerkelijk element in het stuk ondersteunen.

Tevens in de flashbacks zou ik muzikale of geluidselementen voorzien die steeds terugkeren wanneer later in het stuk de flashback wordt doorgetrokken.

- In de stad denk ik aan typische stadsgeluiden.
- Op weg van de kerk naar Rosanne thuis aan regengeluiden.
- Aan de zee aan strandgeluiden - branding
- Bij Thomas thuis : kwetterende vogels

We moeten echter weer opletten voor te veel realiteitszin. Het zou verkiesbaar zijn om deze geluiden te vervormen, hol te laten klinken, echo??, eventueel synthesizer muziekfragmenten die deze sfeer omschrijven - ik denk hier aan bepaalde nummers van Genesis - . Dit om het bevreemdend effect te accentueren.

De moord op Thomas 1 en de moordpogingen op Thomas (Ronald) kunnen steeds door een zelfde muzikaal fragment ondersteund worden.

## 5/ Het Verhaal

---

Het is niet de bedoeling om het verhaal te vertellen, wel om er enige duiding bij te geven.

1/ Titel :

**Braakland :** Dit is een verwijzing naar het gedicht Waste Land van Thomas Stearns Eliot. Michel van der Plas, de vertaler van dit gedicht, omschreef dit gedicht als volgt : The waste land is geen hopeloos, wanhopig gedicht, het drukt zeker geen positief geloof in de Bevrijdende God uit, maar is vervuld van het inzicht dat een geloof noodzakelijk is om het barre vruchtbaar te maken en het lijden zinvol. Het verbeeldt intussen de geestelijke chaos. Het hoofdpersonage wordt achtervolgd door spookbeelden en hallucinaties en hij blijft ter plekke neerzitten in angst. Eliot is erin geslaagd om de lezer mee te voeren in een coherente stroom van onafwendbaar onheil en onontkoombaar isolement. Het gedicht is een queste naar de uitweg van dit onheil en isolement.

2/ Structuur :

Het stuk bestaan uit 2 verhalen die op elkaar inwerken en uiteindelijk samenvallen nl. :

- a/ Het zeer realistische verhaal over Guido die zich in een identiteitscrisis bevindt en door familiale omstandigheden (geboorte van een kind, druk van zijn schoonouders) zich voor een keuze geplaatst ziet waarmee hij het moeilijk heeft. Hier kan men stellen dat de zoektocht naar de keuze een thrillerachtig effect heeft.
- b/ Het surrealistische verhaal over de psychiatrische instelling en het ongeval of moord op Thomas 1. Dit verhaal zou het etiket van mystieke thriller kunnen hebben en biedt het publiek de zoektocht naar wie en waarom het "ongeval" werd veroorzaakt of de "moord" heeft gepleegd, waarbij de interne relaties tussen de personages een belangrijke rol spelen.

In vormgeving dient tussen beide verhalen een duidelijk onderscheid te worden gemaakt. (zie licht, muziek, decor)

### 3/ Linken tussen de beide verhalen :

Om beide verhalen naar een resolutie te laten gaan zijn er in het verhaal een aantal linken gelegd.

#### a/ het gedicht zelf.

**Verhaal 1 :** De inhoud van het gedicht is de toestand waarin Guido zich bevindt. Braakland is het land dat voor hem en zijn vrouw Ann een ideaal zou betekenen.

De zoektocht door Guido naar de auteur van dit gedicht is een sleutel tot het oplossen van het verhaal.

**Verhaal 2 :** Het gebruik van de teksten uit Braakland die Thomas' geestelijke gemoedstoestand weergeven.

In beide verhalen komt ook de verplichting tot lijden en beproeving naar voor als middel tot het vinden van de oplossing. Wat betreft de beproevingen dient u het bijbelverhaal van de verzoeking van Christus door de duivel in de woestijn in gedachten te houden.

#### b/ het naamgebruik van Thomas.

**Verhaal 1 :** De naam van Guido's zoontje

**Verhaal 2 :** het personage Thomas (Ronald.)

#### c/ De mystieke hallucinaties van Guido

**Verhaal 1 :** Guido's mystieke droomwereld weergegeven in de vertelmomenten

**Verhaal 2 :** De geloofswaanzin van Thomas.

#### d/ Guido's tewerkstelling in de instelling en de figuur van Ghijsen.

Beide werelden worden fysisch aan elkaar gekoppeld.

#### e/ De tijd

**Verhaal 1 :** Dit verhaal speelt zich af van 10 mei tot 15 mei 1995. Er zitten wel een aantal kleine flashbacks in om de houding van de schoonouders te verduidelijken. Maar in tegenstelling tot verhaal 2 waar ze de plot zelf zijn, zijn ze in verhaal 1 eerder plotvormend.

**Verhaal 2 :** Chronologisch begint dit verhaal in 1979 en eindigt dit verhaal tevens op 15 mei 1995 (het vertelmoment van beide verhalen). De chronologie wordt om reden van de zoektocht naar wie en waarom niet gerespecteerd. Zo zal wat er in 1979 voorgevallen is slechts op het einde van het stuk worden vrijgegeven.

f/ Allerlei kleine tekstuele verwijzingen die te uitgebreid zijn om hier separaat te vermelden.

### 4/ Houding van de personages.

Daar het de bedoeling is in verhaal 2 om het publiek steeds op een verkeerd been te zetten dient de houding van de personages in verhaal 2 aan de hand van de tussenhaakjes te worden gerespecteerd. Is die houding op dat ogenblik echt of niet echt zal blijken uit de ontknoping.

## **5/ Continuïteit en tempo.**

**Niettegenstaande het veelvuldig gebruik van scènes en flashbacks dient de continuïteit van de éne scène in de andere te vloeien. Hier en daar kan zoals aangegeven een black out worden geplaatst, maar de bedoeling is om zonder onderbreking van de éne scène in de andere te vloeien. Het komt er dus op neer om naar een vloeiend tempo te werken.**

**Ronny Verheyen.**



# BRAAKLAND

## PROLOOG

Als het doek opgaat zien we Leo met een jongeman - Thomas1 gespeeld door Ronald - in een positie staan waarbij de jongeman geknield zit op de grond en Leo over hem buigt terwijl hij met zijn knie kracht zet op Thomas' rug. Dit speelt zich af in een bevreemdende tegenbelichting. Zij bevinden zich op het hoger gedeelte van de scène. We zijn 1989 - Goede vrijdag rond 3 uur.

**Leo** : Zij die scherp de tand van de hond, wat zeggen wil dood.  
*(doet lederen rechterhandschoen aan)*

**Thomas1** : U wil geschiedde.

**Leo** : Zij die pronken met de pracht van de kanarie, wat zeggen wil dood.  
*(doet lederen linkerhandschoen aan)*

**Thomas1** : Uw rijk kome....

**Leo** : Zij die zitten in de stal der zatheid, wat zeggen wil dood !!  
*(neemt wurgtouw uit zijn zak, verplaatst zich zodanig dat hij achter de geknielde Thomas staat)*

**Thomas1** : Lijdt ons niet in bekoring.

**Leo** : Zij die lijden aan de bronst van de beesten, wat zeggen wil....  
*(doet wurgtouw rond zijn nek)*

**Thomas1** : Maar verlos ons van het ....

**Leo** : DOOOD  
*(trekt wurgtouw aan)*

**Thomas** : KWAAAAHH  
*(we zien hoe Thomas van het achterste deel van het hoger gedeelte van het decor naar beneden stort - Licht achteraan weg en licht op de plaats van Guido - 15-5-1995 Vertelmoment)*

## SCENE 1

**Guido** : Moe van de strijd om mezelf te zijn, geklemd tussen onzekerheid en ambitie, versmacht door verwachtingspatronen en idealen, besloot ik uit te sterven. Om te vallen als een twijfelende, verslagen brontosaurus. En toch..., het lijkt of mijn leven volgens een vooraf vastgelegd plan verloopt. De brokken die ik nu aan het opruimen ben zijn misschien de bouwstenen van een werkelijk belangrijk aspect van mijn leven. Zou dat het mysterie kunnen zijn ?..... *(gedachtensprong)* Ik sta in een groene schort, het doekje voor mijn mond maakt het ademen bijna onmogelijk. De rubberen handschoenen spannen rond mijn polsen en in mijn rechterhand hou ik een vlijmscherp mes. Plots een doordringende schreeuw. Snij dan toch, hoor ik vaag. *(korte pauze / gedachtensprong)* Ik stond bovenop een heuvel en boven mij toornden 3 kruisen tegen een hemel die steeds dreigender werd. Ik had het bevel gekregen één van de 3 met een lans in de zij te steken. Alles

in mezelf hield me tegen, maar onder de druk van het bevel en door de dwingende ogen van de omgeving kon ik niet anders. Ik probeerde.... maar de lans werd tegengehouden door onverklaarbare krachten. Iedereen keek me onbegrijpend aan. Ik voelde mijn haar nat worden onder de helm. (*gedachtensprong*) Snij dan toch !!, klonk het met meer aandrang. (*gedachtensprong*) De soldaten omsingelden mij. Het ongeloof op hun gezicht was een bizarre grijs geworden. De lansen die eerst op Hem gericht waren, draaiden zich naar mij. Steeds dichterbij dichterbij. Honderden punten drukten tegen mijn vlees, steeds dieper, zodat ik de pijn niet langer kon verdragen. De grijs vertrok tot een dreigend masker. De pijn werd ondraaglijk zodat ik niet anders kon dan steken, maar aan het uiteinde werd met 10 keer zoveel kracht geduwd. Beslissen !!!! (*gedachtensprong*) Snij dan toch !!!!, hoorde ik roepen. (*gedachtensprong*) Mijn hoofd was helemaal opgezwollen en mijn helm sneed het bloed af naar mijn hersenen. En net op het moment dat de druk te groot werd, ..... (*gedachtensprong*) .....zag ik mijn vrouw op de operatietafel liggen, het kind schreeuwend op haar buik. Ik "sneed" de navelstreng door. Het was een jongen. 10 vingers, 10 tenen, alles in orde. Ann en ik waren één euforie. Tranen in de ogen, een krop in de keel, wijd open gesperde ogen. Ongelooflijk! Een kind, ons kind.....!!!! (*gedachtensprong*) Maar toch, de helm bleef mijn bloed afsnijden en het beeld van de heuvel met de kruisen krijg ik niet uit mijn hoofd. (*korte pauze/gedachtensprong*) Ziet u, dat beeld en dat gevoel achtervolgen me al een hele tijd. Vanaf het moment dat Ann me vertelde dat ze zwanger was. Bijna iedere nacht. We zijn nu 8 maanden later en wat eerst een heuglijke boodschap leek wordt nu overschaduwed door de impact van mijn dromen. Ik heb er met Ann nog niet durven over spreken. ...Maar, die kruisen, die heuvel, die lans, mijn helm : visioenen die me verplichten om op zoek te gaan naar hun oorsprong. Ik weet dat ik me met die zoektocht op een smalle richel plaats en het risico om naar beneden te storten is niet denkbeeldig, maar het is de enige mogelijkheid om, de enige manier ..... Misschien ontdek ik zelfs een nieuwe dynamische levensbron, die de brontosaurus opnieuw in me zou kunnen opwekken. (*korte pauze*)

## SCENE 2

*We zijn 7 maanden vroeger - oktober 1994 en bevinden ons in het appartement van Guido en Ann, de schoonouders zijn op bezoek kort na het heuglijke nieuws van Ann's gezegende toestand. Zij bevinden zich op plateau 3*

**Herman** : Fantastisch Ann !!

**Magda** : En heb je al namen ?

**Guido** : (*Vanaf zijn plaats in het lichtpunt*) Daar zaten ze plots, mijnheer en mevrouw Verstappen. Dezelfde avond nog nadat Ann van de dokter kwam en vernomen had dat ze zwanger was. Het leek net of zij het nieuws eerder wilden weten dan ik.....Ik weet niet of u dat kent, maar Ann en ik zijn nu 3 jaar samen en het blijft me onmogelijk om pa of ma

uit mijn mond te krijgen. Het blijft zo ergens tussen mijn maag en mijn hersenen vaststeken.

**Herman** : En...Ann, hoe voel je je nu?

**Ann** : Niet echt anders.

**Herman** : Dat komt nog. En heb je er al aan gedacht hoe je dit zal opvangen ?

**Ann** : ???

**Herman** : Het zal toch de nodige veranderingen in jullie leven brengen.

**Ann** : Tja...

**Herman** : Dat je de zaken toch wat ernstiger zal moeten aanpakken.

**Ann** : Pappa... *(ondertoon van begin daar nu niet over)*

**Magda** : Wat dacht je van Peter als het een jongen is en Siel voor een meisje ?

**Guido** : *(van zijn plaats)* Ik stond in de keuken en maakte koffie.

Hij was eigenlijk al 5 minuten klaar, maar ik kon niet besluiten of ik zou binnengaan, ja of nee.

**Ann** : Pappa, je weet dat Guido druk bezig is met die tentoonstelling en....

**Herman** : *(lachend, wil goede sfeer houden)* Van druk bezig zijn, koop je geen eten.

**Guido** : *(Vanaf plaats)* Wat je Herman moet nageven is dat hij zelden doekjes windt rond wat hij te zeggen heeft. En één van zijn favoriete onderwerpen is mijn werklust of, volgens hem, het gebrek eraan.... De laatste twee jaar had ik al mijn energie gestoken in mijn schilderen. Niet dat ik in die richting gestudeerd had, maar ik werd door de leraars van de avondacademie zo gestimuleerd dat mijn hoofd naar niets anders meer stond. En schilderen valt bij Herman nu net niet onder de noemer "werken". In februari krijg ik de kans van mijn leven, een eigen tentoonstelling. De voorbereidingen lopen goed.

**Magda** : *(een tikje bedarend)* Herman.....Dat lost zich allemaal wel op.

Nu zeker, hé Ann ? Herman, als je die muur daar uitbreekt, kunnen we de kleine slaapkamer vergroten. Een kind moet ruimte hebben.

**Guido** : De andere kant van de muur was wel mijn atelier.

**Magda** : En wanneer er dan een tweede komt kunnen jullie het appartement verhuren, zodat je zelf iets kan bouwen met meer ruimte.

**Guido** : *(Voegt zich bij het gezelschap)* De affiches zijn ontworpen, moet je kijken. *(haalt een affiche)* Prachtig niet ? *(het is een vrij abstracte affiche die met gemengde gevoelens bekeken wordt.)* En kijk, 3 volle weken.

**Magda** : Herman, moet je kijken. Prachtig niet ? En die kleuren... Guido, schatje, wat stelt het eigenlijk voor ?

**Guido** : Als je goed kijkt zie je hoe de lijnen de.....

**Magda** : *(plots opgewonden ander onderwerp, Guido blijft een tikje beduusd met de affiche staan)* De meter, Ann ! Heb je al beslist wie meter wordt ? Wie peter wordt spreekt vanzelf, dat is je vader, maar de meter... ??

**Ann** : We hebben er nog niet echt over nagedacht, maar het zou logisch zijn als we het zouden vragen aan de moeder van Guido.

**Magda** : *(een tikje teleurgesteld)* Ja, natuurlijk. *(het gesprek valt even stil)*

- Guido** : *(om het opnieuw op gang te brengen)* Kijk, de lijnencombinatie verwijst naar een....
- Herman** : *(tot Guido)* En....hoe voel je je nu als toekomstig vader ?
- Guido** : Niet echt een groot verschil.
- Herman** : Dat komt nog, jongen. Wees gerust. Dat komt nog. Je zal nu een gezin moeten onderhouden. Een familie....
- Guido** : Ja... Dat euh...
- Herman** : Je zal werk moeten zoeken.
- Ann** : *(tracht onderwerp te wijzigen)* Pappa, je zou volgende week toch echt eens naar die kraan in de badkamer moeten kijken.
- Herman** : Ja...*(opnieuw tot Guido)* Al iets op het oog ?
- Guido** : Ja, de tentoonstelling...
- Herman** : Nee, ik bedoel "echt werk".
- Ann** : Pappa, alsjeblieft....
- Herman** : Ann, er is een kind dat gaat komen en dat verdient net dezelfde toekomst die wij jou hebben gegeven.
- Ann** : Wie zegt dat hij die niet zal krijgen ?
- Herman** : Komaan Ann..
- Ann** : Vader, dat is tussen ons....
- Herman** : Ann, nu moet je toch eens eerst naar me luisteren. Ik heb je steeds je zin gegeven. Weet je nog ? Je deed liever aan judo, terwijl ik het paardenkamp al had vastgelegd. Je ging antropologie studeren, terwijl de dokterspractijk van je oom op je lag te wachten.
- Ann** : Ik ben nooit dokter willen worden, pappa...
- Herman** : Daarom moest je toch je studies niet opgeven ?
- Ann** : Je weet dat ik mijn studies bewust heb opgegeven. Als alles een beetje vlot met het werk van Guido, kan ik ze terug oppikken.
- Herman** : Oppikken, ja. Maar wat doe je ondertussen? Telefoniste spelen in een hotel ?
- Ann** : *(opstandig beledigd)* Daar is niks verkeerd aan.
- Herman** : Wie zegt dat. *(tot Magda)* Heb ik gezegd dat dat verkeerd is, Magda?
- Magda** : Nee, Herman.
- Herman** : Zie je wel... Wat ik je wil zeggen Ann, is dat het zo niet verder kan. Dat er iets moet gebeuren. *(even pauze)*
- Ann** : Na de tentoonstelling kan Guido verder kijken.
- Herman** : Dat zei je vorig jaar op de receptie van de academie ook al.
- Ann** : Vader, ik wil daar nu niet over praten.
- Herman** : Nee. *(klinkt als : als je het zo wil - mij goed)*  
*(gesprek valt stil en iedereen zit zwijgend rond de tafel. Herman heeft duidelijk moeite om zich kalm te houden)*
- Magda** : Roger en Greet hebben een nieuwe auto gekocht.
- Guido** : Oh ja...?
- Magda** : Ja, een BMW.
- Guido** : Ach zo.. *(even stilte)*
- Magda** : ...een blauwe.
- Guido** : ah... *(even stilte)*
- Magda** : Herman heeft hem omnium verzekerd. Nietwaar, Herman ?

- Herman** : *(valt plots uit)* Ann, je gooit verdomme je volledige toekomst weg. Je was de beste van de twee. Je verstand, je spontaniteit, je fysiek. Je had alles mee om het ver te schoppen.
- Ann** : Vader, daar hebben we het al zo vaak over gehad.
- Herman** : Zolang jij voor het geld moet zorgen zit je vast.
- Guido** : *(komt tussenbeide)* Mr. Verstappen, ik moet u nu werkelijk vragen om op te houden.
- Herman** : Oh ja...?
- Guido** : Inderdaad.
- Herman** : En wat ga je dan doen ? Me eruit zetten ?
- Guido** : Als u zo blijft verder doen zal ik u inderdaad moeten verzoeken om weg te gaan.
- Herman** : *(geringschattend)* Echt ? Uit "mijn" appartement? Mooi is dat.
- Guido** : Mr. Verstappen !
- Ann** : Guido, dat heeft geen zin.
- Herman** : Prachtig ! Kom je op een avond om proficiat te wensen en dan krijgen we dit.
- Guido** : Dat geeft u nog niet het recht om mij te beledigen.
- Herman** : Ik beledig niemand. Ik kijk enkel de realiteit onder ogen. Als jij morgen 50000,- fr. naar huis brengt met je schilderwerk zal je mij niet horen. Maar de realiteit is anders. Momenteel breng je niets in, en een kind kost geld. Hoe je het ook keert en draait. Als jij je dan beledigd voelt omdat het nu Ann is die het geld binnenbrengt is dat jouw zaak. *( Guido wordt hier wel degelijk op zijn plaats gezet en kan niet onmiddellijk reageren daar er inderdaad een grond van waarheid inzit. - even pauze )*
- Magda** : Ann, ik heb prachtig behangpapier voor de kamer gezien. Van die luchtballons in alle kleuren : rood, geel...
- Ann** : Geld is relatief, vader.
- Herman** : Niet als je eten moet kopen en een babysit moet laten komen. Denk niet dat je daar je moeder mee opzadelt. Nietwaar, Magda ?
- Magda** : *(twijfelend)* Nee.
- Herman** : Dat hebben we voor onszelf al uitgemaakt. Wij moesten er vroeger thuis ook niet mee afkomen.
- Ann** : Het lag niet in onze bedoeling...
- Herman** : Als je dat maar weet...
- Ann** : Vader, begrijpt u dan niet dat wij iets anders willen....
- Herman** : Wat wil je dan anders ? Vertel me dat eens ?
- Ann** : Geld is niet het belangrijkste, vader.
- Herman** : Geld is nooit het belangrijkste, tot je het nodig hebt.
- Ann** : Wij proberen het anders en als dat dan inhoudt dat ik een paar jaar telefoniste moet spelen zodat Guido zijn talent zou kunnen ontwikkelen, dan is dat zo. We hebben niet veel nodig.
- Herman** : *(voelt zich in dit gegeven niet op zijn gemak, dit is ver weg van zijn denkwijze)* Tegen het appartement hebben jullie toch geen nee gezegd. Mijn oude auto hebben jullie toch met plezier overgenomen. Die week aan zee vorig jaar...
- Ann** : En daar zijn we jullie dankbaar voor...
- Magda** : *(een tikje vertederd)* Ann.